

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Matthaei Tympii Aureum Specvlvm Principvm,
Consiliariorvm Ivdicvm, Consvlvm, Senatorvm, Et Aliorvm
Magistratvum Cvm Ecclesiasticorum tum Politicorum
omnium**

Tympe, Matthäus

Coloniae Agrippinae, 1617

80 Silentium tum in consilium vocaturum non violare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52641)

tus est huic malo remedium adhibere, promulgata LIX. Nouella, in qua definit, quantum quibusq; in funere procurando occupatis, atque aded ipsi Leſicarijs, seu Copiatis, ex designatis redditibus tribuendum sit *Vide Baron. Anno Christi 336. & P. Gretſerum de Funere Chriſtiano lib. 2. cap. 1.*

SIGNVM LXXX.

SILENTIVM TVM ALIARVM RE-
rum, tum in conſilium vocatarum, & *Silentium
colere.*
arcanarum non violare.

1. **A**lexander epiſtola à matre miſſam, quæ occultas accuſationes & calumnias in Antipatrum continebat, legens, eandem Ephæſtionẽ amicum legere paſſus eſt; ſed ea lecta annulũ digito detraxit, & ori illius ſigillum, veluti rericẽtiæ ſymbolum impreſſit, (admouit,) dicens: Contine hæc, & ne quid eorum effutias. *Plut.* indicans negotium ſilentio premẽdum. Quiſquis, dicebat, ſecretũ commiſſum diuulgauerit, is certẽ aut nimium immodeſtus, & ſi lucri ſtudio id egerit, improbus rectẽ dicitur: aut ſi nulla ſpe quaẽtus allicitur, æquẽ profectũ iniquus eſt. *ſto.*

2. *Antigonus* filio Philippo multis præſentibus percontanti, ac dicenti: Quando caſtra mouebimus? *Quid,* inquit, *num metuis, ne ſolus tubam non audias:* notans adoleſcentis imperitiam, qui hoc multis audientibus percontaretur, cum in bello celanda ſint conſilia Principum. Quoties caſtra mouenda ſunt, tum omnibus tuba dat ſignum. *Plut. Vide locum de Conſiliar.*

3. Cum *Tiberius* aliquando percontaretur, cur ſua conſilia non cum aliorum quoque, qui ei non male vellent,

CV.
reabant,
o dice-
oiduam)
Etorum
rforum
e mune-
curanda
oc opai
neribus
Seuſin-
inz, im-
eſt igali,
nos, hoc
effere-
a inſite-
Honoris
od, de ſe-
uxit po-
officina
anus, re-
quam
ios, De-
ecumiat.
d exige-
t qua ad
ictorum
celebra-
gi, con-
tus

vellent, consilijs communicaret? respondit: Principis animum aut nemini, aut paucis cognitum esse oportere. Sensit non omnia credenda ijs, qui se amicos esse venditant, quibus cum quid secreti commiseris, temerè rimarum pleni effutiant.

Dion.

*Fabula
subest seriâ.*

4. Cùm Rex *Midas* aures suas purpureis tiaris tegetet, tonsorem tamen famulum fallere non potuit. Is cùm arcanum nec auferre proferre, ob metum domini; nec tacere posset, ob naturæ vitium, secessit in agrum desertum, & in effossam terram deposuit voces, quas continere non poterat: Auriculas asini *Mida* Rex habet: mox rege terra fossam operuit, ne qua possent venire in publicum, ipse abiit exoneratus. In eo loco postea natum est arundinetum: itaq; arundines has voces ex ima terra haustas sparserunt in vulgus. Hinc tonsori similes sunt, quibus si quid arcani creditur, sic parturiunt, quasi rumpendi, nisi rursus in aliquem effutiant quod acceperunt.

5. Cùm ab *Archelao Rege* tonsor admodum loquax, circumponens lintea, subinde rogaret, quomodo vellet radi? respondit, Silendo.

6. Cùm *Demaratus Lacedæmoniorum Rex*, in confesso quodam silens, interrogaretur, verum stultitia sileret, an ob sermonis inopiam? Atqui, inquit, stultus tacere non potest.

7. *Fulvius* erat *Augusto Cesari* familiaris, quem cùm audisset iam senio grauem, ob desertam orbatamque domum ingemiscerem, eò quòd duobus nepotibus suis, præmaturo funere elatis, adhuc *Posthumo*, qui restabat, per calumniam in exilium eiecto, vxoris filium Imperij successorem instituere cogeret; ideoque pietate motus,

tus, de nepote ab exilio reuocando cogitaret, re-
 ner sus domum, quod audierat, vxori suæ retulit:
 illa mox Liuiæ vxori Augusti: Liuiæ grauer cum
 Cæsare exostulauit: *Si ista, inquit, iam pridem*
versabas in animo, quin nepotem reuocas? Cur me
in odium conijcis eorum, qui in Principatum succes-
suri sunt? Postridie cum Fuluius harum rerum
 ignarus ex more venisset ad Cæsarem, ei que di-
 xisset: *χαῖρε*, ille respondens, non retulit
χαῖρε, sed *ὕγιαίτε*, (sanus sis,) velut insaniam
 exprobrans, non precans salutem. Quod salutan-
 di genus quid sibi veller, cum non falleret Ful-
 uium, rectâ se domum recipit, & vxori: *Sensit, in-*
quit, Cæsar arcanum, cuius me sciebat esse cōscium,
per me tacitum nō esse. Proinde decretum est mihi-
ipsi mortem consciscere. Tum mulier: *Et meritō*
quidem, inquit, qui mulieris tot iam annis tecum
viuentis incontinentiam aut non noris; aut, si noras,
non caueris. Sed age, quamquam tu culpa fueris
auctor; ego tamen in exemplo moriendi dux ero: si-
mulque arrepto ense, seipsam confodit. Contra
Lysimachus adamauit ingenium Philippidis Comi-
ci Poëtæ, eumque inter familiares suos omni be-
neuolentiæ genere prosequabatur. Huic cum ali-
quando dixisset Rex: Quid rerum mearum tibi im-
partiam Philippides? Scitè respondit: Quiduis, &
Rex, modò ne quid arcani: significans periculo-
sum esse, nosse arcana, quorum si quid effutias,
actum est de capite. Bruson. lib. 6.
S. Salomon ait: Prou. 11. v. 13. Qui ambulat frau-
dulenter, reuelat arcana: qui autem fidelis est, ce-
lat amici commissum. Syr. 27. v. 24. Denudare ami-
ci mysteria, desperatio est anima infelicis, (recu-
perandæ amicitie cū eo, cuius arcana patefecit.)
 Ouid. 2. de Arte amandi:

Eximia

Eximia est virtus, prestare silentia rebus:

At contra, grāuis est culpa, tacenda loqui.

Val. lib. 2. cap. 2. Taciturnitas est optimum, atque
tutissimum rerum administrandarum vinculum.

9. *Ammianus Marcellinus* scribit *lib. 21.* apud
Persas neminem esse cōsiliorum consciū, prater
Optimates taciturnos, & fidos; apud quos silēij
quoq; Deus colebatur: imō veteri eorū discipli-
na, arcana Regū vitę periculo custodiri sanxerūt.

10. *Valerius* testatur *lib. 2. cap. 2.* apud *Romanos*
curiam in tanto numero Senatorum silentio sic
vndique fuisse clausam, vt neminem audisse cre-
deres, quod tam multorum auribus fuerat com-
missum.

11. *Liuius* commemorat, *lib. 42.* de *Eumene Rege*
Asia, cū Romam venisset, & Regem *Persę* ho-
stem Roman. in Senatu accusasset, de quę toto
bello cum Patribus deliberasset, nihil sciri po-
tuisse, nisi Regem in curia fuisse: perfecto autem
bello, prius emanasse quid à Rege dictum, & à Se-
natu responsum fuisset. Rectè *Q. Curtius lib. 4.* ait:
Res magnę sustineri ab eo non possunt, cui tace-
re graue est. Et *Isocr. ad Demon.* Diligentius tueri
da sunt deposita verborū, quàm pecuniarū. *Tob.*

12. *Sacramentum Regis abscondere, bonum est.*

13. *Aegyptijs* lex erat, quę iubebat abscindi illi
linguā, qui arcana Reip. quę recta esse debēt, alie-
ni detexisset: incassum enim sunt consilia, si ante-
quam exsequaris, detegantur. *Diod. Sic. 2. cap. 2.*

14. Apud *Romanos* consiliorum renuntiatores
aut viui exurebantur, aut furca suspendebantur.
Paulus l. si quis ff. de pœnis.

15. Dum *Pompeius* legationis officio fungere-
tur, à *Gentio Rege* interceptus, cū Senatus con-
silio

ffia prodere iuberetur, ardenti lucernæ admotū
digitum cremandum præhuit, eaq; patientia Re-
gi simul & desperationem tormentis quidquam
ex se cognoscendi excussit, & expetendæ populī
Romani amicitix magnam cupiditatem ingene-
rauit. *Val. lib. 3. cap. 3.*

15. Mos Senatoribus Romæ fuit, inquit *Gell. lib. 1. cap. 23.* in curiam cum prætextatis filijs (qui ex-
cesserant 12. ætatis annum, ut notat Polybius) in-
troire. Tamen eum in Senatu res maior quæ-
piam consultata, eaq; in diem posterum pro-
lata esset, placuit, ut eam rem, super qua tra-
ctauissent, ne quis enuntiaret, priusquam decre-
ta esset. Mater *Papyrij* pueri, qui cum parente suo
in curia fuerat, percunctata est filium, quid-
nam in Senatu Patres egissent: puor respondit,
tacondum esse, neque id dici licere: mulier fit au-
diendi cupidior: secretum rei, & silentium pueri
animum eius ad inquirendum euerberat. Quærit
igitur compressius, violentiusq;e. Tū puer, ma-
tre urgente, lepidi atq; festiui mēdacij consilium
capit. Actū in Senatu dixit: Vtrum videretur uti-
lius, exq;e Rep. esse, vnusne ut duas vxores habe-
ret; an ut vna apud duos nupta esset. Hoc illa ut
audiuit, animus cōpauescit, domo trepidās egre-
ditur, ad cæteras matronas peruenit. Ad Senatū
postridie matrū familias cateruq;, lacrymātes, atq;
obsecrantes orāt, vna potius ut duobus nupta fie-
ret, quā ut vni duæ. Senatores ingredientēs cu-
riam, quæ illa mulierū intemperies, & quid sibi
postulatio illa vellet, mirabantur: & nō ut parux
rei prodigium illam verecundi sexus impudicā
insaniā pauescabant. Puer *Papyrius* publicū metū
demit. Nam in medium curiæ progressus, quid
mater

mater audire institisset, quid ipse matri dixisset, rem, sicuti fuerat, denarrat. Senatus fidem atq; ingenium pueri exosculatur. Consultum facit, uti posthac pueri eum patribus in curiam ne introeant, nisi ille vnus *Papyrius*. Atque puero postea cognomentum honoris gratia decreto inditum, *Prætextatus*, ob tacendi, loquendiq; in ætate prætexta prudentiam.

16. *Hieron Rex* neminem eorum, qui loquenti libertate apud se vterentur, esse importunum dicitabat; sed qui sermonē arcanum efferret: imo iniuria putabat eos afficere, quibus reuelasset. odio enim habemus non eos solū qui efferunt, sed eos etiam, qui quæ nolumus audierunt. *Plut.*

17. Est Constitutio Consistorij Spirensis: In Senatu gesta, dicta, iudicata, æterno silentio teguntur, nihil iniussu *Cæsaris* reuelantur. Ord. p. 1. l. 13. §. 15. Hanc Constit. B. Anthemus, Saxonū Præsul, his verbis inculcat, in *Monasticis*:

Γλῶσσα χαλιδὸν ἔχει κρᾶδιος ἐνδοσθε δεδεδῆρα.
Lingua suos habeat frænos in corde ligatos.

18. *Cosmus Medicus*, *Magnus Hetruriae Dux* locitanti cuidam, qua potissimum ratione dignitatem recens adeptā tueri posset? respondit: Splendore vestimentorum, & pauciloquentia. Nam hæc duo auctoritatem conciliant: & prudentia est indicium, continentis esse linguæ; stulticia verò, fidei commissā non posse retinere. Cum quis prudentissimo *Demostheni* obijceret oris foetorem, respondit: Bene dicis: multa enim secreta in eo computruerunt. *Max. Serm. 20.* *Comicus* Græcus *Anaxander* ait: Commissa cui sunt verba, ceu depositum, si reteggit, est iniquus, aut est garrus.

garrulus. Si spe lucri, est iniquus; hac sine, garrulus: censendus autem uterque pariter improbus.

19. *Imp. Leo* filium suum his verbis monet: (*Opusc. de belli appar.*) Quid factio opus sit, cum multis delibera: quæ verò agere volueris, cum paucis comunica; & ubi optimum ex omnibus consilium ceperis, apud te solum tene, ne aduersarijs hoc indicetur, & insidijs illorum appetare. In rebus occultis & abditis fideles adhibe tibi, & temperantes viros, & taciturnos, & qui in tua, & non aliorum potestate sint.

20. *Resp. Veneta* quò non palàm fierent res in Senatu propositæ, Senatusconsulto quondam cauit, vt Senatores certis quidem in mense temporibus conuenirent, die tamen & hora nõ limitatis: quæ determinatio Duci putatur esse reseruatæ: quod factum, quò omnis cupiditas plebi adimeretur inquirendi, quid rei in Senatu ageretur.

21. *M. Aurelius Imp.* ad Faustina[m] uxorem: Prudens etiam interrogatus, in respondendo (tardus &) grauis: vanus verò (& rudis) etiam nondum interrogatus, in respondendo leuis est. Nam ubi sedem ac domicilium habent generositas & prudentia, ibi diuitiæ absque mensura, verba vix viciatim dantur.

22. *Tiberium Casarem* solitum dicere scriptum reliquit *Dio lib. 57.* Principis animum nemini cognitum esse debere; eumq; intellectum, magnorum esse causam malorum: vt contra, eo dissimulato, plura, ac maiora commoda parari.

23. *Veget. 3. de re milit. cap. 28.* Nulla consilia meliora sunt, quàm illa, quæ ignorauerit aduersarius, antequam facias. Hinc *Amilcar* dabat litteras sigillatas ducibus cum mandato eas non apprehendi

ooo

riendi

riendi ante talem vel talem diem, nisi fortè tempestate naues dispergerentur.

24. *Consus* (*Neptunus* idem) sub terra Romæ in Circo colebatur, vt, quoniam suo numine regere consilia credebatur, ex loci conditione intelligeretur, occulta ea esse, & pectore clausa debere. Hinc *Merellus pius* in Hispania interrogatus, quid postera die facturum esset: Tunicam meam, si id eloqui posset, inquit, comburerem. *Frontin. lib. 1. Strat. cap. 7.* Id secutus *Petrus Aragonius*, cui spes occupandæ Siciliæ ciuium coniuratione immineret, classe comparata atq; instructa per speciem littora Africana inuadendi, à Pontifice Romano, quorsum ij apparatus spectarent, sciscitantum, legati cum percontandi finem nõ facerent, Rex in iram concitatus: comburerem, inquit, intimam tunicam, si meorum cõsultorum gnarum esse putarem. Prudens responsum, digna magno Principe vox. Vt enim obscuri animi est & abiecti, mentiri, & fallere: ita suscepta consilia regere non posse, angusti pectoris. Neque potest rem magnam sustinere, cui tacere graue sit, quod homini facillimum voluit esse Natura. Vnde apud Persas linguam grauius, quàm vllum probrum castigare moris erat, silentium sancire capite.

25. *Ventidius*, Parthico bello aduersus Parthorum Regem, sciens Pharneum quendam, et his qui socij videbantur, omnia, quæ apud ipsos agebantur, nuntiare Parthis, perfidiã barbari ad vtilitatem suam conuertit: nam quæ maximè fieri cupiebat, ea vereri se, ne acciderent; quæ timebat, ea vt euenirent, optare se simulabat. *Frontin. ibid.*